

se nalézají, pokud se týče jaké množství obilí bylo dodáno prvžalovanému a jaké spolužalovanému, kdy, kolik a za který ústav bylo placeno, zdali státní obilní ústav podle ustanovení odstavce třetího § 1 min. nař. z 3. ledna 1919, čís. 5 sb. z. a n. do právního poměru žalobce s válečným obilním ústavem ve Vídni, odbočkou v Praze, vstoupil. Bez těchto zjištění nelze určit poměr, v jakém žalované ústavy na škodu žalobci F. provinením způsobené jsou zúčastněny.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání, správně rekursu.

Důvody:

Proti usnesení odvolacího soudu, jímž byl rozsudek prvního soudu zrušen a věc odkázána prvému soudu k novému projednání a rozhodnutí, podali žalovaní dovolání s návrhem za změnu rozsudku odvolacího soudu a obnovení rozsudku prvního soudu. Přes to, že usnesení odvolacího soudu bylo správně odporovati toliko rekusem, slušelo vejíti v řešení věci, poněvadž ze žádání v dovolání uvedeného jasně vyplývá, že se žalovaní domáhají změny v odpor vzatého usnesení, tudíž označení opravného prostředku jest nerozhodné (§ 84, odstavec druhý, c. ř. s.). Pro zjištění právního postavení Viléma F. nemožou být směrodatna pouze ustanovení smlouvy, nýbrž sluší přihlížeti k celkovému ústrojí instituce, o níž tu jde. Rozhodna jsou v tom směru ustanovení nařízení ze dne 26. května 1917, čís. 235 zák., o něž se smlouvy opírají. Dle tohoto nařízení byly obilí a luštěniny zabaveny ve prospěch státu. Držitel byl povinen prodati je válečnému obilnímu ústavu nebo jeho zmocněncům za stanovenou přejímací cenu. Zmocněnci směli se zabavenými věcmi nakládati toliko podle příkazů válečného obilního ústavu (§§ 1, 6, 22). Mluví-li smlouvy rovněž o zmocněncích, jsou v souhlase se zákonem. Z tohoto celkového stavu plyne nade vší pochybnost, že Viléma F. dlužno pokládati za zmocněnce, nikoliv komisionáře ve smyslu obchodního zákona. Tomu svědčí i znění nákupních a přejímacích listů, nesoucích firmu válečného obilního ústavu a číslo nákupního oddělení. Sluší odkázati i k tomu, že v § 7 stanov státního obilního ústavu nařízení ministra pro zásobování lidu ve shodě se súčasněnými ministry ze dne 3. ledna 1919, čís. 5 sb. z. a n., o Státním obilním ústavu, jenž nastoupil v úkoly válečného obilního ústavu ve Vídni a jest oprávněn, vstoupiti do všech právních poměrů tohoto ústavu, se výslovně uvádí, že do oboru působnosti odbočky náleží jmenovati zmocněnce (komisionáře). Komisionáře dlužno tedy pokládati za zmocněnce. Za provinění jeho ručí ovšem strana, jež si ho ku splnění smluvního závazku zvolila a jest tu pak užití § 1313 a) obč. zák. Nebylo-li placeno ihned při odebrání předmětu, jde to na účet obou stran a nemůže vyloučiti užití § 1313 a) obč. zák.

Čís. 728.

I vzdálenějším sousedům práv jest vlastník ze škody, způsobené tím, že otvorem v jeho zdi dostala se drůbež na jejich pozemek a tam škodu způsobila. Za opravu přehrady dle § 858 obč. zák. žádati však může pouze bezprostřední soused.

(Rozh. ze dne 26. října 1920, Rv I 530/20.)

Na žalobcově pozemku způsobena byla škoda drůbeží, jež náležela obyvatelům dělnické kolonie žalované společnosti. Kolonie obehnaná byla plotem, jenž byl poškozen směrem k žalobcovu pozemku, mezi nímž a kolonií byly ještě dva cizí pozemky. Žalobě o náhradu škody procesní soud první stolice vyhověl. Důvody: Jde o to, zda žalovaná společnost ručí za škodu, jež vzešla tím, že opomenula opravit poškozený plot. K této otázce dlužno přisvědčiti, neboť § 858 obč. zák. ukládá vlastníku povinnost, by ohradu opravil, pakli by otvorem v ní zejícím mohl sused býti poškozen. Tak jest tomu v tomto případě. Pozemek žalobcův byl v bezprostřední blízkosti ohrady, žalované nebylo tajno, že obyvatelé kolonie chovají drůbež a že tato otvorem v ohradě dostávala se na pozemek žalobcův. Opomenutím tímto dopustila se žalovaná zavinění, z něhož jí vzchází povinnost ku náhradě škody (§ 1297 obč. zák.). Sousedem ve smyslu § 858 obč. zák. nerozumí se pouze sused bezprostřední a nevadí pojmu suseda, že mezi pozemkem žalobcovým a kolonií žalované jsou dva cizí pozemky. O d v o l a c í s o u d žalobu zamítl. D ů v o d y: Z povinností, uložených vlastníku §em 858 obč. zák. mohl by odvozovati nárok pouze bezprostřední sused. Hraničícím susedem jest pouze ten, jehož nemovitost má s nemovitostí susedů společnou, bezprostřední hranici. Kdyby zákon byl pomýšlel i na vzdálenější susedy, nebyl by užil výrazu hraničící sused, nýbrž pouze sused. Při správnosti výkladu soudu první stolice bylo by pochybno, až ku jak vzdálenému susedu sahá závazek dle § 858 obč. zák. Vzdálený sused mohl by pak po případě zasahovati v práva suseda bezprostředního.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudek odvolacího soudu a uložil mu, by, nehledě k důvodu, z něhož žalobu zamítl, znovu rozhodl o odvolání.

D ů v o d y:

Žalobce pozaduje náhradu škody způsobené mu drůbeží a jinými domácími zvířaty, která ze dvorků dělnických domků žalovaného přebíhala na žalobcovo pole plotem, z části zničeným. Za škodu zvířetem způsobenou je sice podle § 1320 obč. zák. zodpovědným ten, kdo zvíře chová, poštvě, dráždí nebo opatření zanedbá, ale tímto předpisem není vyloučena zodpovědnost toho, kdo proti předpisu § 1297 obč. zák. opomenul užiti pozornosti za daných okolností potřebné, ani toho, kdo jednal proti zákonu, který hledí náhodnému poškození zabrániti (§ 1311 obč. zák.). Zákon v § 858 obč. zák. ukládá vlastníku povinnost, by svou zeď nebo hradbu v dobrém stavu udržoval, kdyby otvorem hrozila hraničícímu susedu škoda, a zavazuje dále každého vlastníka, aby se postaral o ohrazení svého prostranství a o oddělení od cizího pozemku po pravé straně svého hlavního vchodu, je-li tohoto ohrazení potřebí, aby sused nemohl býti poškozován. Předepsaným oplocením a udržováním hradby má býti zamezeno, aby domácí zvířata podle hospodářské potřeby nebo zvyklosti volně chovaná nepřebíhala na susední pozemky a tam škodu nepůsobila; předpis ten hledí tudíž zabrániti náhodným poškozením, které z chatrnosti hradby nebo nedostatku oplocení mohou susedu vzniknouti. Tato povinnost jest arci výjimkou z pravidla, již v § 362 obč. zák. uvedeného a proto může býti její splnění vymáháno toliko susedem bezprostředním, avšak ve sporu nejde o splnění této povinnosti, nýbrž o náhradu škody způsobené

nedbáním tohoto předpisu a opomenutím patřičné pozornosti. První soudce zjistil, že žalobci způsobila škodu drůbež z dělnické kolonie žalovaného, že pole žalobcova jsou v nejbližší blízkosti této kolonie a že žalovanému při trochu pozornosti nemohlo ujít, že jeho nájemníci chovají drůbež a že tato zejména následkem otvoru ohněm vzniklého v plotu nabyla volného přístupu k polím žalobcovým. Toto odůvodnění žalobního nároku odvolací soud zcela přehlíží, vycházejí z mylného názoru, že vlastník může být ze škody vzešlé opomenutím znovuzřízení plotu zodpověden toliko sousedu bezprostřednímu. V důsledku tohoto názoru odvolací soud nezapomínal se odvoláním, pokud odporovalo skutkovému zjištění prvního soudu, že škodu způsobila drůbež v domcích žalovaného chovaná, takže odvolací soud postrádá skutkového zjištění, které by mohl za základ položit svému rozhodnutí ve věci samé. Byl proto odvolací rozsudek ve smyslu § 513 a § 496 čís. 3 c. ř. s. zrušen a věc byla zpět odkázána soudu odvolacímu k jednání a rozhodnutí.

Čís. 729.

Zákon o zajištění půdy drobným pachtýřům ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n.

Pod pojmem »rodina« sluší rozuměti okruh osob zahrnutých svazkem příbuzenským nebo švagrovským až do těch stupňů, do nichž obyčejně mezi lidem svazek ten se pěstuje a tudíž přátelský poměr a styk udržuje.

(Rozh. ze dne 26. října 1920, R II 324/20.)

Požadovaný pozemek měl od r. 1901 v pachtu švagr požadovatelův a obdělával jej společně se svou manželkou, sestrou požadovatelovou, až do roku 1910, kdy jej přenechal do podpachtu požadovateli. Přihlášku jeho o b a n i ž š í s o u d y zamítly z těchto důvodů: Požadovateli nepřislouší nárok, aby mu byl požadovaný pozemek postoupen do vlastnictví, ježto není dle zákona č. sb. 318/1919 oprávněn čítati si do své pachtovní doby onen čas, po který pozemek ten měl v pachtu jeho švagr a jeho sestra. Neboť do »rodiny« ve smyslu § 1 odstavec třetí zákona nelze čítati ani švakra ani sestru, ježto dle § 40 obč. zák. do »rodiny« náležejí pouze rodiče a děti, nikoli však poboční příbuzní, jako bratři, sestry, tím méně pak švagr, a zákon ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n. ve příčině té žádnou výjimku z ustanovení § 40 obč. zák. nestanoví.

Nejvyšší soud přijal přihlášku požadovatelovu na soud.

Důvody:

Dovolací rekurs jest opodstatněn. Neboť i švagr, manžel sestřin, musí připočten býti k rodině požadovatelově po rozumu § 1 odstavec třetí zák. požad., slušit pod »rodinou« rozuměti okruh osob zahrnutých svazkem příbuzenským, t. j. pokrevenským nebo švakrovským až do těch stupňů, do nichž obyčejně mezi lidem svazek ten se pěstuje a tudíž přátelský poměr a styk udržuje, do okruhu osob těch patří ale rozhodně i sestra a potom a proto rovněž také její muž, ježto mezi manželi pak se již nerozeznává a mezi prospěchy jednoho a druhého v názoru lidu rozdílů ne-